

مدیریت دانش:

مجموعه‌ای از فرآیندهای سازمانی است که از ایجاد و انتقال دانش در این سازمان‌ها حمایت کرده و دستیابی به اهداف سازمانی و دانشگاهی را ممکن می‌سازد. به باور بسیاری از پژوهشگران، متخصصان، و مدیران، دانش از کلیدی‌ترین دارایی‌های سازمان‌ها و کسب‌وکارها در عصر کنونی است. در همین راستا اصطلاح راهبرد دانش به منظور روشن کردن دارایی‌های دانشی برای سازمان مورد توجه قرار گرفته که در نهایت با پیاده‌سازی مدیریت دانش و تدوین راهبرد مدیریت دانش موجب بهبود کارآمدی و کارایی سازمان می‌شود.

سازمان‌های امروزی برای آمادگی در برابر تغییرات گسترده در آینده و دست‌یابی به عملکرد بهتر سازمانی و کسب مزیت رقابتی به مدیریت اثربخش دانش سازمانی نیاز دارند. تسهیم دانش یکی از مهم‌ترین اقدامات در راستای مدیریت اثربخش دانش در سازمان‌ها است. امروزه تسهیم دانش به عنوان یکی از اجزای فرآیند مدیریت دانش در ارتقای سازمانها نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. تسهیم دانش یکی از فرآیندهای حیاتی مدیریت دانش است و در چرخه حیات دانش، فرآیند مهمی به شمار رفته و جایگاه در مدیریت دانش دارد. مدیریت دانش اگر چه در چند دهه اخیر به عنوان یک علم میان رشته‌ای مورد توجه دانشمندان و صاحبان موسسات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی بوده و نقش دانش نیز در توسعه و پیشرفت هر سازمانی در سرلوحه کار، برنامه تحقیق و توسعه شرکت‌ها و سازمان‌ها قرار گرفته است. لیکن امروزه کارکنان هوشمند و با دانش، به عنوان مهم‌ترین سرمایه‌های یک سازمان با توجه به قدرت خلاقیت و نوآوری، خلق فرآیندهای سازمانی نوین، فناوری‌های جدید و توسعه محصولات و خدمات جدید، سازمان را به مزیت رقابتی پایدار رهنمون می‌کنند.

مدیریت دانش از جمله عوامل موثری است که در دهه اخیر در بین سازمان‌های بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته است. امروزه بدون دانش نمیتوان به مدیریت سالم دست یافت بنابراین بیشتر گروه‌های تحقیقاتی در سراسر دنیا به دنبال پیدا کردن چارچوب پیاده‌سازی سلامت سازمان هستند از این طریق سیستم‌های مدیریتی از قابلیت‌های بالاتری برخوردار است. از این رو در این پژوهش ابعاد مختلف مدیریت دانش بر سلامت سازمان مورد بررسی قرار گرفت. در ابعاد مدیریت دانش عوامل جهانی شدن، توانمندی بخش خصوصی و افزایش دانش شهروندان از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین سلامت سازمان نیز به چهار دسته شامل به دست آوردن منابع کافی و انطباق با محیط، تعیین و تحقق هدفها، حفظ همبستگی در درون نظام و ایجاد و حفظ ارزش‌های بی‌همتای نظام تقسیم میشود. توجه به عوامل در بوجود آمدن سازمان‌های سلامت در سطح ملی و بین‌المللی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

اطلاعات یکی از مهم‌ترین ورودی‌های سازمان است. اطلاعات با ارزش باعث افزایش اطمینان و بهبود مدیریت منابع انسانی و کمبود آنها سبب بی‌اطمینانی و بی‌ثباتی در سازمان می‌گردد. امروزه اطلاعات در سازمانها از طریق فناوری اطلاعات جمع‌آوری، پردازش و نگهداری میشود. در گذشته اطلاعات بیشتر به صورت اسناد و مدارک موجود بود و تنها در اختیار فرد خاصی قرار می‌گرفت. امروزه اطلاعات در سازمانها از طریق فناوری اطلاعات جمع‌آوری، پردازش و نگهداری میشود. در گذشته اطلاعات بیشتر به صورت اسناد و مدارک موجود بود و تنها در اختیار فرد خاصی قرار می‌گرفت. از این رو فناوری اطلاعات این محدودیت را از میان برداشته است. ابزار فناوری اطلاعات می‌تواند تحولی در گردآوری، سازماندهی، رده‌بندی و اشاعه اطلاعات ایجاد کند. مدیریت فناوری به سرعت تغییر برای هر سازمانی مهم است. تغییرات فناوری اطلاعات، مانند ظهور رایانه‌های شخصی، شبکه‌های مشتری و سرویس دهنده و اینترنت و اینترانت‌ها، به سرعت و شدت روی داده‌اند، و انتظار می‌رود در آینده ادامه یابند. فناوری اطلاعات بر جنبه‌های مختلف سازمان‌ها تأثیر گذاشته است. این فناوری در راه از میان برداشتن موانع به مدیران کمک میکند و نوعی احساس گروهی بین مدیران و کارکنان ایجاد میکند که در نتیجه آن، هویت سازمانی به وجود فناوری اطلاعات بر جنبه‌های مختلف سازمان تأثیر گذاشته است. فناوریهای اطلاعاتی، مدیران را قادر می‌سازند تا با یکدیگر و با کارکنان ارتباط برقرار کرده و از نتایج کار یکدیگر و کارکنان خود آگاه شوند.

بدین منظور و به جهت مدیریت مناسب دانش سازمانی، ابزاری مناسب نیاز است که بتوان با استفاده از آن از میزان اثربخشی مدیریت دانش در یک سازمان آگاه شد. این آگاهی از وضعیت مدیریت دانش به سازمان کمک می‌نماید تا نقاط ضعف و کاستی‌های مدیریت دانش خود را در جهت حفظ برتری‌های رقابتی و یا افزایش آن، به درستی تشخیص و اقدامات مناسبی در جهت آن انجام دهد.

دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان سازمان‌های پیشرو در حوزه آموزش، بهداشت و درمان نیاز مبرم دارند که مدیریت دانش را و به طور خاص تسهیم دانش را در ارکان سازمان خود درونی کنند. این موضوع به این دلیل است که از یک طرف سازمان‌های بهداشتی درمانی مستقیماً با جان انسان‌ها سروکار دارد و از طرف دیگر حوزه بهداشت و درمان یکی از حوزه‌هایی است که مرتباً در حول توسعه بوده و نتایج تحقیقات جدید می‌تواند این حوزه را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. بر همین اساس است که تسهیم دانش در چنین سازمان به عنوان یک ضرورت غیر قابل انکار به حساب می‌آید.

امروزه، نیروی انسانی دانشی، بیشترین سهم در موفقیت سازمان‌های دانش‌محور را دارا است. اشتراک دانش به عنوان یکی از موثرترین مولفه‌های مزیت رقابتی این سازمان‌ها، می‌تواند تهدیدی برای ماندگاری منابع انسانی آن‌ها باشد؛ تهدیدی که خود می‌تواند برای سازمان خطرپذیری‌های متنوعی را به همراه داشته باشد.

توانایی یک سازمان در عملکرد و پیشرفت تا حد زیادی بستگی به دانش و مهارت افراد آن سازمان و همچنین بستگی به پایگاه دانشی دارد که سازمان ایجاد کرده و مورد استفاده قرار می‌دهد. بنابراین مسأله‌ای که بسیاری از سازمان‌ها با آن درگیر هستند، استفاده از تکنیک‌ها و روش‌هایی است که رشد و اشاعه بهتر دانش را فراهم سازد. در کتاب حاضر تلاش شده تا با آوردن مطالعات موردی بسیار در حوزه بهداشت و درمان، با زبانی ساده، چگونگی اجرایی شدن مدیریت دانش در مراکز بالینی و درمانی بیان شود.

